

Nüvit Osmay'ı Kaybettik

TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi'nin 140 sayısına imza atan Nüvit Osmay'ı 12.07.1997 tarihinde kaybettik. Nüvit Osmay, Devlet Demiryolları'ndan emekli olduktan sonra Prof.Dr. Cahit Arf ve Refet Erim'in teklifi üzerine TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi'nde göreve başladı. Kendisinden önce bu görevi üstlenmiş olan Refet Erim'in deyimleriyle, TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi'nin tutarlı ve sürekli bir yayın haline gelmesi Nüvit Osmay'ın göreve başlamasıyla gerçekleşti.

Bilim ve Teknik'in Nisan 1969 sayısında yer alan künyede bugünküne göre çok daha az sayıda ad var. Nüvit Osmay'ın adı, bu sayının künyesindeki birkaç ad arasında ilk kez bulunuyor; bundan sonraki 11 yıl boyunca da, Şubat 1981'e kadar "Teknik Editör ve Yazı İşlerini Yöneten" başlığının altında onun adı yer alıyor. Çok sayıda süreli yayını izleyerek Bilim ve Teknik Dergisi'ne çeviriler yapan, ayrıca dışarıdan gelen yazı ve çevirileri düzenleyen Nüvit Osmay, aynı zamanda derginin dizgi, mizanpaj, baskı gibi diğer işlerini de yürüttü. Kızı Sevin Osmay, ailece Bilim ve Teknik için fotoğraf aradıkları dönemlerden bahsediyor ve Nüvit Osmay'ın dergiyi bir bakıma çocuğu olarak gördüğünü sözlerine ekliyor.

"Ben bilim adamı değilim ki bilim adamlarına yönelik bir dergi çıkara-

yım." diyordu Nüvit Osmay dergi hakkında konuşurken. Bunun yerine özellikle lise öğrencilerine yönelik, çeşitli bilim dallarını tanımaya ilişkin yazılar yayımlamayı yeğledi. Bu bakış açısı sayesinde, henüz böyle bir kavram bile tartışılmazken Türkiye'de popüler bilim yayıncılığının öncülüğünü yaptı.

Bilim ve Teknik Dergisi'nde görev yaptığı sürenin büyük kısmında tek başınaydı. Sevin Osmay, babasının çok yorulduğunu, ancak işini zevk olarak yaptığından, bu durumdan hiç şikayetçi olmadığını söylüyor. Çok sonraları Bilim ve Teknik ekibi, bir sekreterin alınmasıyla iki kişiye çıktı. Dergideki son zamanlarında da Satranç Penceresi ve Düşünme Kutusu gibi köşelerle Selçuk Alsan, Kahraman Olgaç gibi yeni yardımcıları edindi. Örneğin, Selçuk Alsan hâlâ dergiye katkıda bulunanlar arasında.

Yurtdışında olduğu dönemlerde toplum önünde konuşmak üzerine kurslara katılan Nüvit Osmay, 50'li yıllarda bunun bir benzerini halkevlerinde "Toplum Önünde Konuşma Sanatı" başlığıyla açtı ve bu konuyla ilgilenen bir kadro oluşturmayı başardı. Türkiye'nin farklı kentlerine de yayılan kurs, daha sonraları Düşün Konuş Dinle adıyla bir derneğin kurulmasına önyak oldu.

Yetmişli yılların Bilim ve Teknik okuyucuları dergide boşluklara serpiştirilmiş sözleri, derginin vazgeçilmez bir parçası olarak benimsemişlerdi. Bu, aslında Nüvit Osmay'ın merakıydı; hatta dergiden ayrıldıktan sonra, yaşamı boyunca not ettiği sözleri Düşünce Atlası adlı kitabında topladı. Bunun yanı sıra çeviri yapmayı da sürdürdü. Ölümünden iki yıl önce, 85 yaşındayken çevirmeye başladığı Lives adlı 900 sayfalık kitabın çevirisini tamamladı; yayınlanması için girişimlerde bulundu.

Nüvit Osmay, mühendis olduğu kadar yayıncıydı da denebilir. Bilim ve teknolojiye duyduğu heyecan dergideki başyazılarına da yansıyor:

"Aylık bir derginin kendine göre özellikleri var. Hemen hemen bir ay kadar önce matbaaya verilmesi, ondan bir süre önce de tam olarak hazırlanması gerek. Bu bakımdan önemli olayları çok yakından izleyen haftalık dergilere veya her şeyi günü gününe haber veren gazetelere benzemiyor. Zaten okuyucu da bunu bildiği için aylık bir dergiden gazetelerde okumaya alışık olduğu şeyleri beklemez.

Yalnız bazan her şeye rağmen işlerin karıştığı oluyor. İşte bu ay böyle bir durumdayız. Şu satırların kaleme alındığı an daha Temmuz'un başı, fakat siz onları Ağustos'un başında okuyacaksınız ve aradaki zaman içinde de dünya tarihinin en önemli ve heyecanlı olaylarından biri cereyan edecektir; insanoğlulu uzayda ilk aşamayı aşarak aya ayak basacaktır."

Bilim ve Teknik okuyucuları, Ağustos 1969 yılına ait bu başyazıda olduğu gibi, dönemin, hatta insanlık tarihinin en önemli gelişmelerini Nüvit Osmay'ın kaleminden okudu. Kaybından dolayı Bilim ve Teknik Dergisi olarak büyük üzüntü duyuyoruz.

Nüvit Osmay'ın Özgeçmişi

1910'da İstanbul'da doğdu.

İlk ve orta öğrenimini bugünkü İstanbul Erkek Lisesi'nde tamamladı.

1929'da T.C. Devlet Demiryolları'nın açtığı burs sınavını kazanarak makina mühendisliği eğitimi için Almanya'ya gitti. Dresden yakınındaki Mittweida Technische Hochschule'den 1932'de mühendislik diplomasını aldı.

1932-36 yılları arasında İstanbul Haydarpaşa'da Devlet Demiryolları'nda çalıştı.

1936 yılında kaynak mühendisliği ihtisası yapmak için tekrar Almanya'ya gitti. Döndükten sonra Eskişehir Devlet Demiryolları'na atandı ve orada Kaynakçılık Okulu'nu kurdu.

1969 yılında Devlet Demiryollarından emekli olduktan sonra TÜBİTAK'ta Bilim ve Teknik Dergisi'nin editörü olarak işe başladı.

1980 yılında da yaş haddinden TÜBİTAK'taki görevinden ayrıldı.

1997'de ölümüne kadar çeşitli çeviriler ve derlemeler yaptı, yazılar yazdı. İnsan Mühendisliği, Düşünce Atlası ve Bach'ın Zamanı ve Yaşamı yayınlanmış olan kitaplarının arasındadır.

